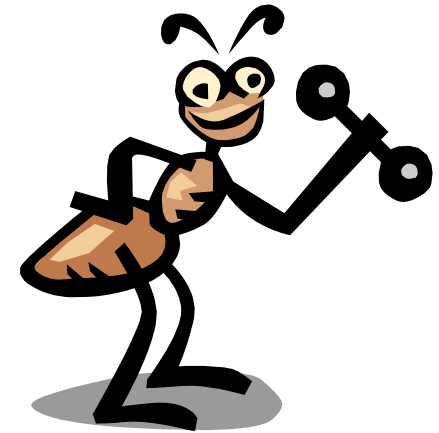


ศูนย์สุขภาพชุมชน

Primary Care Unit : PCU

เครือข่ายบริการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชสีมา



พญ.ลลิตยา กองคำ กลุ่มงานเวชกรรมสังคม

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยราชสีมา

ความเป็นมา.....

- **ปี 2536-2539** ดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาศูนย์แพทย์ชุมชนเมือง จำนวน 2 แห่ง
- **ปี 2541-2543** ขยายการจัดตั้งศูนย์แพทย์ชุมชนในจังหวัดนครราชสีมาจำนวน 13 แห่ง
- **พ.ศ. 2544** เข้าร่วมโครงการ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และใช้ชื่อ **"ศูนย์สุขภาพชุมชน"**

ดำเนินงานเวชปฏิบัติครอบครัว

โดยมีพันธกิจ.....

- ... ดูแลเริ่มแรกทุกเรื่อง
- ดูแลต่อเนื่องถึงบ้าน
- บริการประทับใจทุกวันวาร
- บริการผสมผสานทั้งครอบครัว...



ระบบบริการพึงประสงค์



มีเป้าหมายที่ ..

- **Equity** ความเสมอภาค
- **Quality** คุณภาพ/ มาตรฐาน
- **Efficiency** ประสิทธิภาพ
- **Social Accountability**

มีส่วนร่วม / โปร่งใส / ตรวจสอบได้

**บริการเวชปฏิบัติครอบครัว
ด้านแรก ผสมผสาน เป็นองค์รวม ต่อเนื่อง**

**Empathic Relationship / Care
Coordinator**

ระบบงาน

การขึ้นทะเบียน ปชก.
การจัดบริการตั้งรับ /
เชิงรุก การจัดบริการ
ต่อเนื่อง

การมีส่วนร่วมของ
ชุมชน

ระบบการเงิน / ข้อมูล
ข่าวสาร

ทีมงาน

ทีมเดียวกัน

เจ้าของ
ครอบครัว

เจ้าของคนไข้

ความรู้

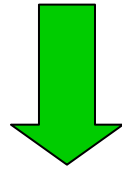
ชีวการแพทย์

จิตวิทยาสังคม

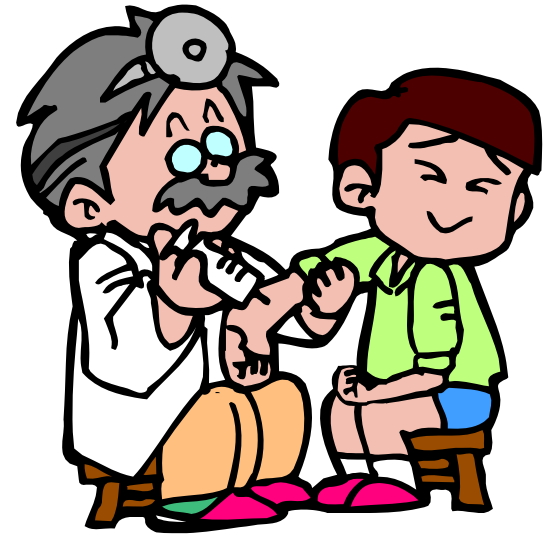
**Whole Person
Medicine**

สู่ประกันสุขภาพถ้วนหน้า.....

ประชากรเขตเทศบาล 400,000 คน



จะจัดบริการอย่างไร



ปี 2544

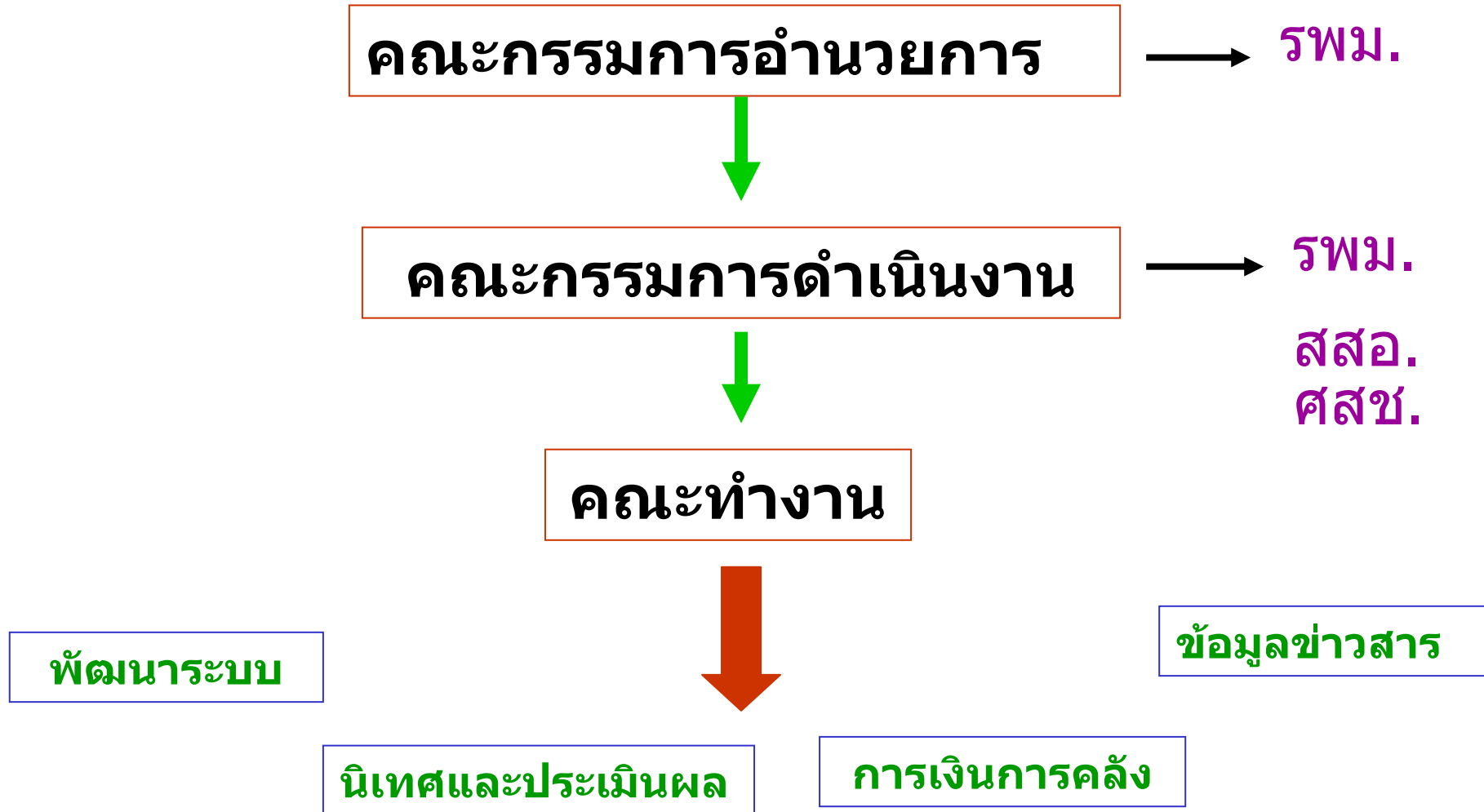
โรงพยาบาลมหाराช... → **CUP**

รับผิดชอบประชากรทั้งสิ้น 190,000 คน

- ดำเนินการเอง โดยเวชกรรมสังคม 4 PCU
- PCU เครือข่ายจำนวน 15 PCU



โครงสร้างCUP



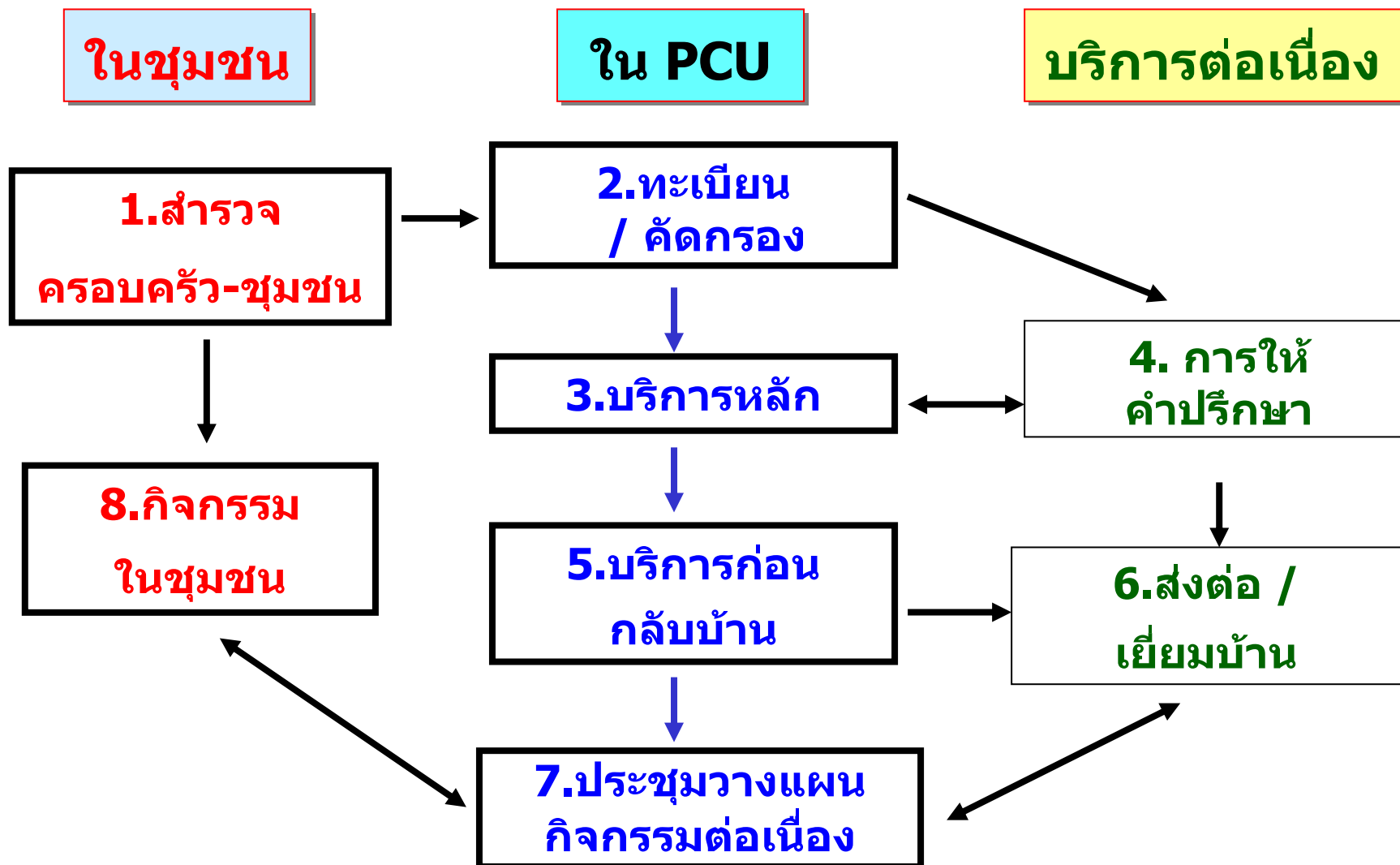
ดำเนินงานเวชปฏิบัติครอบครัว

ดำเนินงานโดยยึดตาม...ชุดสิทธิประโยชน์

โดยมีพันธกิจ.....

- ... ดูแลเริ่มแรกทุกเรื่อง
- ดูแลต่อเนื่องถึงบ้าน
- บริการประทับใจทุกวัน
- บริการผสมผสานทั้งครอบครัว...

กระบวนการหลัก PCU



ศูนย์สุขภาพชุมชนระดับ 1



- มีเจ้าของครอบครัว
- มี Family Folder 50 %
- เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม 2 วัน
(Basic Program)
- มีพยาบาลวิชาชีพลงปฏิบัติงาน
1 วันต่อสัปดาห์

ศูนย์สุขภาพชุมชนระดับ 2



- มีเจ้าของครอบครัว เจ้าของคนไข้
- มี Family Folder 100 %
- เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม 2+4 วัน
(Basic Program + ชุมชน +
Counseling)
- มีแพทย์ พยาบาล เกสัช ลง
ปฏิบัติงาน 1 วันต่อสัปดาห์

ศูนย์สุขภาพชุมชนระดับ 3

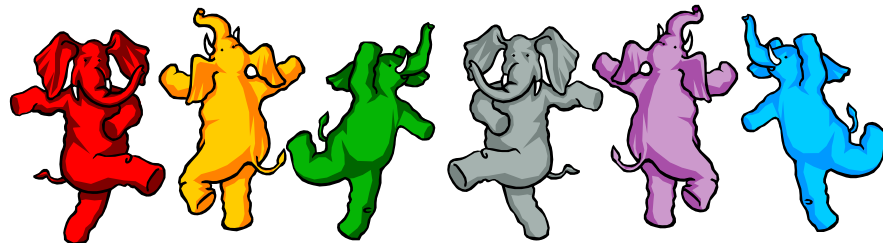


- มี Family Folder 100 %
- เจ้าหน้าที่ได้รับการอบรม 2+4 วัน +11 สัปดาห์
- มีแพทย์ พยาบาล เกสัช ลงปฏิบัติงาน 2-5 วันต่อสัปดาห์ / มีคลินิกนอกเวลาทุกวัน / มีทันตภิบาล
- มีงานชั้นสูตรพื้นฐาน
- ผู้ป่วยในเขตมารับบริการ > 70 %

บทบาทเวชกรรมสังคม....

- พัฒนารูปแบบงานเวชปฏิบัติครอบครัว
- พัฒนาการจัดการเรียนการสอนเวชปฏิบัติครอบครัว
- พัฒนาเครือข่ายบริการ

...สนับสนุน/ประสานงาน/นิเทศ/ประเมินผล

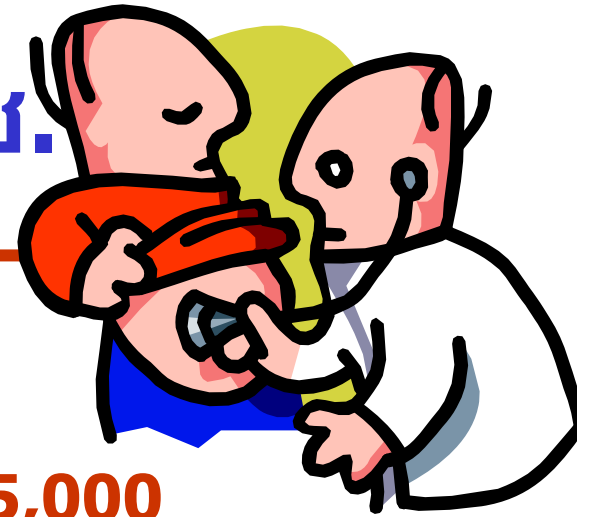


บทบาทแพทย์ / ทันตแพทย์ / พยาบาล / ทันตภิบาล / เภสัชกร สู ... **สถานีนอามัย**



- 1. Fix คน Fix วัน
- 2. ร่วมจัดบริการ (นัดหมาย
ล่วงหน้า) เช่น โรคเรื้อรัง ฟันฟูสภาพ
ANC ตรวจคัดกรอง Self Help Group
ทันตกรรม
- 3. สนับสนุนวิชาการ เช่น เสริม
ความรู้ Case Conference, จัดทำ
CPG
- 4. สนับสนุน ยา ชั้นสูตร ระบบส่ง
ต่อ

จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานศสช.



- แพทย์ 7 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:35,000
- ทันตแพทย์ 3 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:80,000
- เภสัชกร 2 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:120,000
- พยาบาลวิชาชีพ 66 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:3,700
- จพง.95 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:2,500
- ทันตภิบาล 2 คน สัดส่วนต่อประชากร 1:120,000

ผลการดำเนินงานที่สำคัญ...

- พัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง
- พัฒนาระบบงานทันตกรรม
- พัฒนาระบบการสนับสนุน/
การนิเทศงานและ ประเมินผล
- พัฒนาบุคลากร



ผลงานการให้บริการบัตรทองของ CUP รพม.

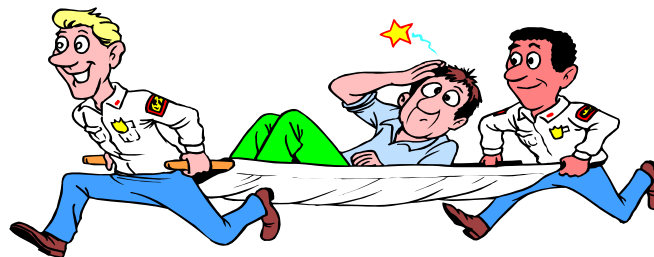
มกราคม - ธันวาคม 2546 จำนวนบัตร 160,589 บัตร

รพม. ครึ่ง

78,253 [32.35]

ศสช. ครึ่ง

163,699 [67.65%]



ข้อจำกัด และ ทิศทางการพัฒนา ...



บุคลากร

- ด้านปริมาณ : ยังขาดตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ด้านคุณภาพ : ขาดความรู้/ทักษะในการดูแล (Bio-Med)

แนวทางระยะสั้น

- เน้นจัดสรรให้มีพยาบาลวิชาชีพลงสู่ PCU
- หมุนเวียนแพทย์ลง PCU (ในพื้นที่นำร่อง)
- จัดฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ / ทักษะบุคลากรที่มีอยู่

แนวทางระยะยาว

- ผลิต / กระจายทรัพยากร โดยการระดมการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น เช่น ส่งบุคลากรเรียนเพื่อกลับมาทำงานที่ PCU ตนเอง

ข้อจำกัด และ ทิศทางการพัฒนา ...



ด้านโครงสร้าง - ระบบงาน

- ความชัดเจนของโครงสร้างและระบบงาน
- ยังจัดทำ แนวทางปฏิบัติ (CPG) และ การส่งต่อได้ไม่ครอบคลุมทุกปัญหา
- ยังขาดการพัฒนาระบบเครือข่ายที่เหมาะสมระหว่างPCUและโรงพยาบาล
- กลไกสนับสนุน เช่น การบริหารจัดการ การเงินการคลัง ควรได้รับการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมและคล่องตัวมากขึ้น

แนวทาง

- จัดทีมงาน PCU - โรงพยาบาล ให้ร่วมกันพัฒนาระบบบริการ , ส่งต่อ และ การปรึกษาปัญหาให้เป็นรูปธรรม
- พัฒนากลไกสนับสนุนให้เอื้อต่อการปฏิบัติงานมากขึ้น